
DENİZ BERKTAY'DAN UKRAYNA SAVAŞININ DİNİ BOYUTUNA IŞIK TUTAN KİTAP ÇALIŞMASI

17.05.2022

Ukraynanın jeopolitik öneminden ötürü, Ukraynanın Rusya ile Batılı ülkeler arasında çatışma alanı olduğu 2014 yılındaki olaylarla ortaya çıkmıştı. 24 Şubatta Rusyanın Ukraynaya karşı başlattığı işgal operasyonu ise, bu gerçeği çok daha net biçimde gözler önüne serdi. Ukraynadaki savaş nedeniyle bir nükleer savaşın veya Üçüncü Dünya Savaşının çıkıp çıkmayacağı bile tartışılır hale gelmiştir.

Mevcut savaşta Ukrayna açısından mesele, Rusyaya karşı bağımsızlığını korumaktır. Fakat diğer taraftan bu savaşın, Rusyaya karşı ABD ile İngiltere gibi öncü Batılı ülkelerin nüfuz mücadelesini yansıttığı belirtilmektedir. Türkiyenin Rusya ile Ukraynayı barıştırmaya, bölgede dengeleri sağlamaya yönelik dış politikasından farklı olarak, basına yansıyan haberlerden bazı Batılı ülkelerin savaşın sürmesini ve Ukraynada Rusyanın Batı silahlarıyla yıpratılmasını istedikleri anlaşılmaktadır.

Batı ve Rusya arasındaki nüfuz mücadelesi, sadece Ukraynada değil, Balkanlarda ve ayrıca, Belarus ve Moldova gibi, Doğu Avrupa ülkelerinde de devam etmektedir. Bu ülkelerin halkları ağırlıklı olarak Hristiyanlığın Ortodoksluk mezhebine mensup oldukları için ABD ve Rusya, bu bölgelerdeki nüfuz mücadelesinde Ortodoks kiliselerini de kullanmaya çalışmaktadır. Bu nüfuz mücadelesinde Rusya yönetimi, Moskova Patrikhanesini (Rus Ortodoks Kilisesi) desteklerken; ABD İstanbul Valiliği/Eyüp Kaymakamlığına bağlı olan Fener Rum Patrikhanesi aracılığıyla, buradaki Ortodoks halklar üzerindeki etkisini arttırmaya çalışmaktadır.

ABDnin Fener Rum Patrikhanesi konusunda yıllardır Türkiye'ye baskı yapması ve Türkiye'yi bu patrikhanenin bütün Ortodoksların fiili lideri olarak tanımaya (yani patrikhanenin ekümeniklik iddiasını tanınması) ikna etmeye çalışması, tam da bu nedenden ötürüdür. Fener Patrikhanesinin ABDnin Doğu Avrupadaki siyasi nüfuz mücadelesinin dini ayağını oluşturduğu, başta Rusya olmak üzere, pek çok kesimce savunulmaktadır. Bu ise Fener Patrikhanesinin, Lozan Barış Antlaşmasıyla belirlenen siyasi işlerden uzak durma taahhüdü konusunda ciddi soru işaretleri yaratmaktadır.

Fener Rum Patrikhanesi ile Moskova Patrikhanesi; bundan 4 yıl önce Moskova Patrikhanesinden bağımsız, otosefali statüsüne sahip Ukrayna Ortodoks Kilisesinin kurulması konusundaki anlaşmazlıkları nedeniyle birbirleriyle ilişkileri koparmışlardır. Bu olay, Ortodoks dünyasında bu zamana kadarki en büyük bölünme vakalarından birini temsil etmektedir.

Deniz Berktayın Cumhuriyet Yayınlarından çıkan Rusya-Batı Çatışmasında Fener Rum Patrikhanesi adlı kitabı, Ortodoks dünyasındaki bu bölünmeyi hem Ortodoksluk açısından hem de Rusya ile ABDnin Ukrayna üzerindeki çatışması açısından anlatmaktadır. 15 yıldan beri Ukraynanın başkenti Kievde gazetecilik yapan Berktay, Rus ve Ukrayna kaynaklarına dayanarak bu konuyu

irdelemektedir. Kitabın önsözünü, uluslararası ilişkilerin duayen isimlerinden Prof. Dr. Türkkaya Ataöv yazmıştır. Kitap; Rusya ile ABD arasındaki mücadele, Rus ve Ukrayna tarihi, Hristiyanlık tarihi ve Fener Rum Patrikhanesi konusunda Türkçe olarak bu zamana kadar yayımlanmamış en kapsamlı bilgileri okuyucuyu yormayan, kolay bir üslupla sunmaktadır.

Söz konusu kitabı şu internet adresinden sipariş edebilirsiniz:
<https://www.cumhuriyetkitap.com.tr/rusya-bati-catismasinda-fener-rum-patrikhanesi>

Kaynak/Source: